JOURNAL OF UNIVERSAL SCIENCE RESEARCH

ISSN (E): 2181-4570 VOLUME-4, ISSUE-10 CROSSREF Prefix: 10.66301

OLIY TA'LIM MUASSASASI TALABALARINING MA'NAVIYATINI RIVOJLANTIRIŞ – IJTIMOIY ZARURIYAT SIFATIDA

Abdullayev Mamayusup Kasimovich
Termiz Davlat Universiteti Öqituvçisi

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada oliy ta'lim muassasasi talabalarining ma'naviyatini rivojlantirişning ijtimoiy zaruriyati, nazariy-pedagogik asoslari hamda zamonaviy ta'lim tizimidagi ahamiyati tahlil qilinadi. Globallaşuv, raqamli transformatsiya va ijtimoiy-madaniy özgarişlar şaroitida yoshlarning ma'naviy-axloqiy dunyoqaraşini şakllantiriş, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalaş, ularning ijtimoiy mas'uliyati va fuqarolik faolligini oşiriş masalalari yoritiladi. Şuningdek, oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy tarbiyani taşkil etişning pedagogik mexanizmlari, ta'lim va tarbiya integratsiyasi, şaxsga yönaltirilgan hamda kompetensiyaviy yondaşuvlarning imkoniyatlari örganiladi. Talabalar ma'naviyatini rivojlantirişga ta'sir körsatuvçi ijtimoiy, pedagogik va psixologik omillar tizimlaştirilib, ma'naviy tarbiya samaradorligini oşirişga qaratilgan ilmiy-metodik tavsiyalar işlab çiqiladi.

Kalit sözlar: oliy ta'lim, talabalar ma'naviyati, ijtimoiy zaruriyat, ma'naviy-axloqiy tarbiya, milliy qadriyatlar, umuminsoniy qadriyatlar, kompetensiyaviy yondaşuv, ma'naviy madaniyat, fuqarolik mas'uliyati, pedagogik mexanizmlar.

Аннотация: В статье рассматриваются социальная необходимость развития духовности студентов высших образовательных учреждений, её теоретико-педагогические основы и значение в современной системе образования. Анализируются вопросы формирования духовно-нравственного мировоззрения молодёжи, воспитания уважения к национальным и общечеловеческим ценностям, повышения социальной ответственности и гражданской активности в условиях глобализации, цифровой трансформации и социокультурных изменений. Особое внимание уделяется педагогическим механизмам организации духовно-нравственного воспитания, интеграции обучения и воспитания, а также возможностям личностно-ориентированного и компетентностного подходов.

ISSN (E): 2181-4570 VOLUME-4, ISSUE-10 CROSSREF Prefix: 10.66301

Систематизируются социальные, педагогические и психологические факторы, влияющие на духовное развитие студентов, и предлагаются научно-методические рекомендации по повышению эффективности воспитательной деятельности в высших образовательных учреждениях.

Ключевые слова: высшее образование, духовность студентов, социальная необходимость, духовно-нравственное воспитание, национальные ценности, общечеловеческие ценности, компетентностный подход, духовная культура, гражданская ответственность, педагогические механизмы.

Abstract: This article examines the social necessity of developing students' spirituality in higher education institutions, its theoretical and pedagogical foundations, and its significance within the modern educational system. The study explores the formation of students' spiritual and moral worldview, the cultivation of respect for national and universal human values, and the enhancement of social responsibility and civic engagement in the context of globalization, digital transformation, and sociocultural changes. Particular attention is given to pedagogical mechanisms of spiritual and moral education, the integration of education and upbringing, and the potential of learner-centered and competency-based approaches. The article systematizes social, pedagogical, and psychological factors influencing students' spiritual development and proposes scientific and methodological recommendations for improving educational practices in higher education institutions.

Keywords: higher education, students' spirituality, social necessity, spiritual and moral education, national values, universal human values, competency-based approach, spiritual culture, civic responsibility, pedagogical mechanisms.

KIRIŞ

Zamonaviy jamiyat taraqqiyotining hozirgi bosqiçida inson kapitalini rivojlantiriş, intellektual salohiyatni yuksaltiriş va yosh avlodning ma'naviy-axloqiy qiyofasini şakllantiriş masalalari ijtimoiy taraqqiyotning muhim omillari sifatida namoyon bölmoqda. Globallaşuv jarayonlarining çuqurlaşuvi, axborot oqimining jadallaşuvi, raqamli texnologiyalarning kundalik hayotga keng kirib kelişi hamda ijtimoiy

ISSN (E): 2181-4570 VOLUME-4, ISSUE-10 CROSSREF Prefix: 10.66301

munosabatlarning murakkablaşişi yoshlarning dunyoqaraşi, qadriyatlar tizimi va axloqiy qarorlariga sezilarli ta'sir körsatmoqda. Bunday şaroitda oliy ta'lim muassasalarining vazifasi faqat raqobatbardoş mutaxassislarni tayyorlaş bilan çeklanmay, balki ma'naviy yetuk, mustaqil fikrlovçi, ijtimoiy mas'uliyatli va faol fuqarolik pozitsiyasiga ega şaxslarni tarbiyalaşni ham qamrab oladi. Özbekiston Respublikasida oliy ta'lim tizimini takomillaştiriş, yoshlarning intellektual va ma'naviy salohiyatini yuksaltiriş, milliy özlikni anglaş, tarixiy xotira va madaniy merosga hurmatni mustahkamlaş davlat siyosatining ustuvor yönalişlaridan biri hisoblanadi. Bu borada ta'lim va tarbiya jarayonlarining uzviyligini ta'minlaş, oliy ta'lim muassasalarida soğlom ma'naviy muhitni şakllantiriş, talabalarning ijtimoiy faolligi va axloqiy mas'uliyatini rivojlantiriş alohida ahamiyat kasb etmoqda. Talabalar ma'naviyatini rivojlantiriş ijtimoiy zaruriyat sifatida, eng avvalo, jamiyatning barqaror taraqqiyoti, fuqarolik institutlarining rivojlanişi, ijtimoiy birdamlikning mustahkamlanişi va milliy qadriyatlarning avloddan avlodga uzatilishi bilan boğliqdir. Ma'naviy jihatdan yetuk şaxs öz manfaatlarini jamiyat manfaatlari bilan uyğunlaştira oladi, ijtimoiy munosabatlarda mas'uliyatli yondaşuvni namoyon etadi, turli madaniy qarashlarga hurmat bilan munosabatda böladi hamda murakkab hayotiy vaziyatlarda axloqiy mezonlarga asoslangan qarorlar qabul qilişga intiladi. Pedagogik nuqtayi nazardan, talabalar ma'naviyatini rivojlantiriş uzluksiz, köp omilli va tizimli jarayon hisoblanadi. Mazkur jarayonning samaradorligi ta'lim mazmuni, pedagogik metodlar, ijtimoiy muhit, oila, mahalla, ommaviy axborot vositalari va raqamli axborot makonining özaro ta'siriga boğliq. Şu sababli oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy tarbiyani ilmiy asosda taşkil etiş, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qöllaş va talabalar şaxsining individual xususiyatlarini hisobga oliş dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Mazkur tadqiqotning maqsadi oliy ta'lim muassasasi talabalarining ma'naviyatini rivojlantirişni ijtimoiy zaruriyat sifatida nazariy-pedagogik jihatdan asoslaş, unga ta'sir etuvçi omillarni tizimlaştiriş hamda ma'naviy tarbiya samaradorligini oşirişning ustuvor yönalişlarini aniqlashdan iborat.

Talabalar ma'naviyatini rivojlantirişning ijtimoiy-falsafiy va pedagogik mohiyati

Ma'naviyat insonning içki dunyosi, axloqiy e'tiqodi, qadriyatli yönalişlari, madaniy saviyasi, ijtimoiy mas'uliyati va hayotiy pozitsiyasini ifodalovçi murakkab ijtimoiy-

ISSN (E): 2181-4570 VOLUME-4, ISSUE-10 CROSSREF Prefix: 10.66301

falsafiy kategoriya hisoblanadi. U şaxsning nafaqat individual xususiyatlarini, balki uning jamiyat bilan özaro munosabatlarini, ijtimoiy me'yorlarga munosabatini va ma'naviy qadriyatlarni amaliy faoliyatda namoyon etişini ham aks ettiradi. Pedagogika fanida ma'naviyatni rivojlantiriş şaxsning bilim, e'tiqod, qadriyat, axloqiy fazilat va ijtimoiy xulq-atvorini maqsadli ravişda takomillaştiriş jarayoni sifatida talqin etilişi mumkin. Mazkur jarayon ta'lim, tarbiya, ijtimoiy tajriba va şaxsiy faoliyatning özaro integratsiyasiga asoslanadi. Talabalik davri şaxsning ijtimoiy va kasbiy jihatdan şakllanişida muhim bosqiç hisoblanadi. Aynan ushbu davrda yoshlarning hayotiy maqsadlari, kasbiy ideallari, axloqiy qarashlari va fuqarolik pozitsiyasi yanada mustahkamlanadi. Şu bois oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy tarbiya jarayonini maqsadli taşkil etiş talabalar şaxsining har tomonlama rivojlanişiga xizmat qiladi. Ma'naviy rivojlanişning ijtimoiy zaruriyati bir neça omillar bilan belgilanadi. Birinçidan, jamiyatda ijtimoiy barqarorlik va özaro işonç muhitini şakllantiriş ma'naviy-axloqiy qadriyatlarning mustahkamligiga boğliq. Ikkinçidan, globallaşuv şaroitida milliy madaniy öziga xoslikni saqlaş va umuminsoniy qadriyatlarni özlaştiriş yoshlarning ma'naviy tafakkurini rivojlantirişni talab etadi. Uçinçidan, zamonaviy mehnat bozori mutaxassislardan kasbiy bilimlar bilan birga halollik, mas'uliyat, hamkorlik, taşabbuskorlik va axloqiy qaror qabul qiliş kompetensiyalarini ham talab qiladi.

Talabalar ma'naviyatini rivojlantirişning ijtimoiy zaruriyatini belgilovçi omillar

Ijtimoiy omillar	Mazmuni	Ma'naviy rivojlanişdagi ahamiyati
Globallaşuv	Madaniyatlararo aloqalarning kengayişi	Milliy özlik va bağrikenglikni rivojlantiriş
Raqamli transformatsiya	Axborot texnologiyalarining keng tarqalişi	Axborot madaniyati va tanqidiy fikrlaşni şakllantiriş
Ijtimoiy modernizatsiya	Jamiyat institutlarining yangilanişi	Fuqarolik mas'uliyatini mustahkamlaş
Mehnat bozori talablari	Kasbiy va ijtimoiy kompetensiyalarga ehtiyoj	Kasbiy etika va mas'uliyatni rivojlantiriş

ISSN (E): 2181-4570 VOLUME-4, ISSUE-10 CROSSREF Prefix: 10.66301

Madaniy integratsiya	Milliy va umuminsoniy qadriyatlar aloqasi	Ma’naviy dunyoqaraşni boyitiş

Manba: muallif tomonidan nazariy tahlil asosida tizimlaştirilgan.

Jadvalda keltirilgan omillar ma’naviy tarbiya jarayonining ijtimoiy muhit bilan çambarchas boğliqligini körsatadi. Xususan, raqamli axborot makonida yoshlarning turli mafkuraviy, madaniy va axloqiy mazmundagi materiallarga duç kelişi ularda axborotni tanqidiy baholaş, manbalarni tekşiriş va mustaqil xulosa çiqariş könikmalarini rivojlantirişni zarur qiladi.

Oliy ta’lim muassasalarida ma’naviy tarbiyaning asosiy yönalişlari

Oliy ta’lim muassasalarida talabalar ma’naviyatini rivojlantiriş köp qirrali pedagogik faoliyat bölib, uning mazmuni milliy qadriyatlar, umuminsoniy axloqiy tamoyillar, fuqarolik mas’uliyati, ijtimoiy faollik va kasbiy madaniyatni qamrab oladi. Milliy qadriyatlar asosida tarbiyalaş talabalarda tarixiy xotira, madaniy merosga hurmat, ona tiliga e’tibor va milliy özlikni anglaş tuygularini mustahkamlaşga xizmat qiladi. Bunda milliy qadriyatlarni boshqa xalqlarning madaniyati va qadriyatlariga hurmat bilan uyğunlaştiriş muhimdir. Ma’naviy-axloqiy tarbiyaning yana bir muhim yönalişi talabalarda halollik, adolat, vijdonlilik, insonparvarlik va ijtimoiy mas’uliyat fazilatlarini rivojlantirişdir. Mazkur fazilatlar faqat nazariy bilimlar orqali emas, balki real ijtimoiy vaziyatlar, amaliy topshiriqlar va şaxsiy tajriba orqali mustahkamlanadi. Şuningdek, zamonaviy oliy ta’limda akademik halollik madaniyatini şakllantiriş alohida ahamiyat kasb etadi. Talabalarning mustaqil bilim olişi, ilmiy manbalardan töğri foydalanişi, plagiatdan saqlanişi va intellektual mulkka hurmat bilan munosabatda bölişi ularning ma’naviy yetukligini ifodalovçi muhim körsatkiçlardan biridir.

Talabalar ma’naviyatini rivojlantirişning ustuvor yönalişlari

Yönalişlar	Pedagogik vazifalar	Kutilayotgan natijalar
Milliy-ma’naviy tarbiya	Tarixiy va madaniy merosni örgatiş	Milliy özlikni anglaş

ISSN (E): 2181-4570 VOLUME-4, ISSUE-10 CROSSREF Prefix: 10.66301

Axloqiy tarbiya	Halollik, adolat, vijdonlilikni rivojlantiriş	Axloqiy mas'uliyat
Fuqarolik tarbiyasi	Huquq va majburiyatlarni anglatış	Faol fuqarolik pozitsiyasi
Axborot madaniyati	Media savodxonlikni rivojlantiriş	Tanqidiy fikrlaş
Kasbiy-ma'naviy tarbiya	Kasbiy etika va akademik halollikni mustahkamlaş	Mas'uliyatli mutaxassis şaxsining şakllanişi

Manba: muallif tomonidan işlab çiqilgan.

Mazkur yönalişlarning özaro uyğunligi talabalar ma'naviyatini yaxlit pedagogik tizim sifatida rivojlantiriş imkonini beradi. Bunda ma'naviy tarbiya alohida tadbirlar majmuasi sifatida emas, balki oliy ta'lim muassasasining barcha faoliyat yönalişlariga integratsiyalaşgan uzluksiz jarayon sifatida qaralişi lozim.

Talabalar ma'naviyatini rivojlantirişda kompetensiyaviy yondaşuvning örni

Kompetensiyaviy yondaşuv zamonaviy ta'limning muhim metodologik asoslaridan biri bölib, unda talabalarning bilim, könikma, malaka, qadriyat va şaxsiy fazilatlari özaro uyğunlikda rivojlantiriladi. Ma'naviy tarbiya jarayonida kompetensiyaviy yondaşuvning asosiy maqsadi talabalarda ma'naviy-axloqiy bilimlarni amaliy hayotda qöllay oliş, murakkab vaziyatlarda axloqiy qaror qabul qiliş, ijtimoiy munosabatlarda mas'uliyatli harakat qiliş va öz faoliyatini mustaqil baholaş qobiliyatlarini şakllantirişdan iborat. Mazkur yondaşuv doirasida ma'naviy kompetensiyani kognitiv, aksiologik, faoliyatli va refleksiv komponentlar birligi sifatida tavsiflaş mumkin. Kognitiv komponent ma'naviy-axloqiy bilimlar va tushunçalarni öz içiga oladi. Aksiologik komponent talabaning qadriyatlarga munosabati, axloqiy e'tiqodi va hayotiy pozitsiyasini ifodalaydi. Faoliyatli komponent ma'naviy qadriyatlarning amaliy xatti-harakatlarda namoyon bölişi bilan boğliq. Refleksiv komponent esa şaxsning öz qarorlari va xulq-atvorini tahlil qiliş, kamçiliklarini anglaş va özini özi takomillaştiriş qobiliyatini aks ettiradi.

Talabalar ma'naviy kompetensiyasining tarkibiy komponentlari

ISSN (E): 2181-4570 VOLUME-4, ISSUE-10 CROSSREF Prefix: 10.66301

Komponentlar	Mazmuni	Rivojlantiriş usullari
Kognitiv	Ma’naviy-axloqiy bilimlar	Ma’ruza, seminar, suhbat
Aksiologik	Qadriyatli yönalişlar va e’tiqod	Munozara, esse, tahliliy topshiriqlar
Faoliyatli	Ma’naviy bilimlarni amaliyotda qöllaş	Ijtimoiy loyiha, könğillilik faoliyati
Refleksiv	Özini özi anglaş va baholaş	Portfolio, refleksiv kundalik

Manba: muallifning konseptual yondaşuvi asosida tuzilgan.

Kompetensiyaviy yondaşuvning pedagogik ahamiyati şundaki, u talabani tarbiyaviy faoliyatning passiv iştirokçisidan faol subyektiga aylantirişga xizmat qiladi. Talaba ma’naviy qadriyatlarni faqat eslab qoliş bilan çeklanmasdan, ularning mazmunini anglaydi, turli vaziyatlarda qöllaydi va öz şaxsiy tajribasi orqali boyitadi.

Ma’naviy tarbiya samaradorligini oşirişning pedagogik mexanizmlari

Oliy ta’lim muassasalarida talabalar ma’naviyatini rivojlantirişning samaradorligi pedagogik jarayonning töğri taşkil etilişi, ta’lim mazmunining hayotiy ehtiyojlarga mosligi va tarbiyaviy faoliyatda innovatsion metodlardan foydalanış darajasiga boğliq. Birinçidan, ma’naviy tarbiya jarayonida şaxsga yönaltirilgan yondaşuvdan foydalanış muhimdir. Har bir talabaning individual xususiyatlari, qiziqişlari, ehtiyojlari va ijtimoiy tajribasini hisobga oliş tarbiyaviy faoliyatning samaradorligini oşirişga yordam beradi. Ikkinçidan, ma’naviy tarbiyani kasbiy ta’lim bilan integratsiyalaş zarur. Talabalarning tanlagan mutaxassisligiga mos kasbiy etika, ijtimoiy mas’uliyat, muloqot madaniyati va akademik halollik masalalarini öquv jarayoniga kiritish ma’naviy kompetensiyalarning amaliy ahamiyatini oşiradi. Uçinçidan, interfaol pedagogik texnologiyalardan foydalanış talabalarning mustaqil fikrlaşi, tanqidiy tahlil qilişi va axloqiy qaror qabul qiliş qobiliyatlarini rivojlantirişga xizmat qiladi. Ayniqsa, keys-stadi, debat, loyiha metodi, rolli öyinlar va muammoli vaziyatlar tahlili ma’naviy-axloqiy tarbiya jarayonida samarali metodik imkoniyatlarga ega. Törtinçidan, oliy ta’lim muassasasi, oila va mahalla örtasidagi hamkorlikni rivojlantiriş talabalar ma’naviy tarbiyasining uzluksizligini ta’minlaşda muhimdir. Bunday hamkorlik talabalarni ijtimoiy loyihalarga jalb etiş,

ISSN (E): 2181-4570 VOLUME-4, ISSUE-10 CROSSREF Prefix: 10.66301

avlodlararo muloqotni rivojlantiriş va ijtimoiy mas'uliyatni mustahkamlaş imkonini beradi.

Talabalar ma'naviyatini rivojlantirişning pedagogik mexanizmlari

Pedagogik mexanizm	Amalga oşiriş şakllari	Kutilayotgan samarasi
Şaxsga yönaltirilgan yondaşuv	Individual suhbat, maslahat, topshiriq	Şaxsiy ma'naviy rivojlaniş
Ta'lim va tarbiya integratsiyasi	Fanlararo loyiha, kasbiy etika	Bilim va qadriyatlar uyğunligi
Interfaol metodlar	Debat, keys-stadi, rolli öyin	Mustaqil fikrlaş va axloqiy qaror
Ijtimoiy hamkorlik	Oila, mahalla, jamoat taşkilotlari bilan işlaş	Ijtimoiy mas'uliyat va faollik
Raqamli texnologiyalar	Elektron portfolio, multimedia resurslari	Axborot madaniyati va mustaqil ta'lim

Manba: muallif tomonidan nazariy umumlaştiriş asosida işlab çiqilgan.

Mazkur mexanizmlarni amalga oşirişda ma'naviy tarbiya natijalarini muntazam monitoring qiliş muhim ahamiyatga ega. Bunda talabalarning ma'naviy bilimlari, qadriyatli yönalişlari, ijtimoiy faolligi va refleksiv qobiliyatlarini baholaşda kuzatuv, suhbat, anketa, portfolio va amaliy topshiriqlardan kompleks foydalanış maqsadga muvofiqdir. Ma'naviy rivojlaniş natijalarini baholaşda faqat miqdoriy körsatkiçlarga tayanış yetarli emas. Talabalarning xulq-atvoridagi ijobiy özgarişlar, ijtimoiy munosabatlarga yondaşuvi, axloqiy qarorlarni asoslaş qobiliyati va özini özi rivojlantirişga intilişi ham sifat jihatidan tahlil qilinişi zarur. Şuningdek, talabalarning ma'naviy dunyoqaraşi va qadriyatli yönalişlarini baholaş jarayoni ularning şaxsiy erkinligi, vijdon erkinligi va fikrlar xilma-xilligiga hurmat tamoyillariga asoslanishi lozim. Ma'naviy tarbiyaning asosiy maqsadi talabalarga tayyor qarashlarni majburiy singdiriş emas, balki ularda ongli axloqiy tanlov, mas'uliyatli faoliyat va mustaqil fikrlaş kompetensiyalarini rivojlantirişdan iboratdir.

ISSN (E): 2181-4570 VOLUME-4, ISSUE-10 CROSSREF Prefix: 10.66301

XULOSA

Oliy ta’lim muassasasi talabalarining ma’naviyatini rivojlantiriş zamonaviy jamiyat taraqqiyotining muhim ijtimoiy-pedagogik zaruriyatlaridan biri hisoblanadi. Globallaşuv, raqamli transformatsiya va ijtimoiy-madaniy özgarişlar şaroitida yoshlarning ma’naviy-axloqiy dunyoqaraşini şakllantiriş, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmatini mustahkamlaş hamda fuqarolik mas’uliyatini rivojlantiriş oliy ta’lim tizimining ustuvor vazifalaridandir. Nazariy tahlil asosida talabalar ma’naviyatini rivojlantirişning samaradorligi ta’lim va tarbiya integratsiyasi, kompetensiyaviy yondaşuv, innovatsion pedagogik texnologiyalar hamda ijtimoiy hamkorlik mexanizmlarining özaro uyğunligiga boğliq ekanligi asoslandi. Ma’naviy tarbiya jarayonini tizimli taşkil etiş talabalarning axloqiy tafakkuri, ijtimoiy faolligi, kasbiy madaniyati va mustaqil qaror qabul qiliş qobiliyatlarini rivojlantiriş uçun pedagogik imkoniyatlar yaratadi. Şu bois oliy ta’lim muassasalarida ma’naviy tarbiyaning mazmunini zamonaviy ijtimoiy ehtiyojlar asosida takomillaştiriş, talabalarni ijtimoiy-amaliy faoliyatga keng jalb etiş va ma’naviy rivojlaniş natijalarini kompleks baholaş mexanizmlarini işlab çiqiş maqsadga muvofiqdir. Mazkur yönalişdagi izçil pedagogik faoliyat ma’naviy yetuk, ijtimoiy mas’uliyatli va raqobatbardoş mutaxassislarni tayyorlaşga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RÖYXATI

1. Mirziyoyev Ş.M. Yangi Özbekiston strategiyasi. Toşkent: O‘zbekiston, 2021. 464 bet.
2. Avloniy A. Turkiy guliston yoxud axloq. Toşkent: Öqituvçi, 1992. 160 bet.
3. Hasanboyev J., Töraqulov X., Haydarov M., Hasanboyeva O. Pedagogika fanidan izohli luğat. Toşkent: Fan va texnologiya, 2009. 672 bet.
4. Ibragimov X., Abdullayeva Ş. Pedagogika nazariyasi. Toşkent: Fan va texnologiya, 2008. 288 bet.
5. Azizxöjayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. Toşkent: Özbekiston Yozuvçilar uyuşmasi Adabiyot jamğarmasi naşriyoti, 2006. 160 bet.
6. Özbekiston Respublikasining «Ta’lim töğrisida»gi Qonuni. 2020-yil 23-sentabr, O‘RQ-637-son.

ISSN (E): 2181-4570 VOLUME-4, ISSUE-10 CROSSREF Prefix: 10.66301

7. Özbekiston Respublikasi Prezidentining «Özbekiston – 2030» strategiyasi töğrisida»gi PF-158-son Farmoni. – 2023-yil 11-sentabr.